

KRIJGSGEVANGENEN

een lepel fijngestampte hete *lombok*¹ in de mond en moesten daarmee lange tijd blijven staan. Nog anderen moesten knielen en kregen scherpe stenen of andere voorwerpen in de knieholten.²

Een feitelijke straf was ook de wijze geweest waarop de krijgsgevangenen gedrild waren:

'In één dag moesten de commando's in de Japanse taal worden geleerd en iedere middag moest in de brandende zon uren lang op Japanse wijze worden geëxerceerd. Dat daarbij het slaan niet van de lucht was, behoeft nauwelijks te worden vermeld. Voorts moest dagen lang worden geoefend in het op zo hard en dierlijk mogelijke wijze uitstoten van Japanse kreten (commando's), waarbij op de algemene appèlplaats door de gehele troep uren lang op oorverdovende wijze moest worden gegild onder het waakzaam oog van luitenant Takita die vanaf een verhevenheid dit schouwspel gadesloeg en die persoonlijk afrekende met hen, die niet hard genoeg brulden.

Een geliefkoosd object voor het toepassen van geestelijke en lichamelijke kwellingen was ook de door luitenant Takita zelf ingestelde kampwacht van krijgsgevangenen. Dit was een vier-en-twintig-uur wacht die haar wachtlokaal had in de onmiddellijke nabijheid van de Japanse wacht en die bij aflossing wachtposten moest uitzetten op verschillende punten van het kamp aan de binnenzijde van de prikkeldraad-afsluiting. Luitenant Takita die op de meest onverwachte momenten, veelal midden in de nacht, het kamp kwam binnensluipen, begon meestal met de bestraffing van de kampwacht, die naar zijn zeggen bij zijn komst (die zo ongemerkt mogelijk plaats had) niet spoedig of hard genoeg 'Kèrè!'³ gebruld had. Behalve een flinke lichamelijke afstraffing van de gehele wacht bestond de straf dan meestal hierin, dat de wacht urenlang, soms gehele nachten door, in koor 'Kèrè!' moest brullen, totdat zij volkomen schor en half verdoosd tegen elkaar aanhingen en alsdan met een emmer water weer wat werden bijgebracht om het spelletje weer opnieuw te kunnen laten beginnen. Het effect van deze kwelling wordt getypeerd door het feit, dat bijv. jonge vliegers die zich nog kort geleden in de strijd in de lucht zeer dapper en onverschrokken hadden gedragen, na afloop van een dergelijke wacht volkomen gebroken op hun ligplaats neervielen en in zenuwhuilbuien uitbarstten.⁴

Onder deze en dergelijke kwellingen bleef de geest in het Nieuwe Kamp goed – hij bleef dat óók, toen de ca. drieduizendzeshonderd krijgsgevangenen die eerst in de kleine geniekaserné ondergebracht waren, midden augustus '42 naar het Nieuwe Kamp waren verhuisd. Met

¹ De vrucht waar *sambal* uit gemaakt wordt. Bij deze gelegenheid had de keukenofficier zoveel suiker in de *sambal* gedaan dat de gestraften het konden verduren. ² Poulus: 'Verslag', p. 8–9. ³ 'Buiging!' ⁴ Poulus: 'Verslag', p. 9.